

Regionförvaltningsverkets begäran om utredning, Björkebo serviceboende

Social- och hälsovårdsnämnden 03.11.2022 § 77
1187/05.01.00/2022

Beredare

Äldreomsorgschef Ulrika S Lundberg, tfn 050 596 2614
ulrika.s.lundberg@pargas.fi

Regionförvaltningsverket har under perioden 13.5. fram till den 26.8. fått in anmälningar om äventyrande av patient- och klientsäkerheten på Björkebo serviceboende för äldre. Det har inkommit totalt 18 anmälningar under perioden och de flesta har gällt brister i personaldimensioneringen i en situation då man inte har fått tag på behöriga eller obehöriga vikarier.

Regionförvaltningsverket har på basen av anmälningarna begärt en utredning över klienternas antal och vårdbehov, enhetens personalförteckning och arbetstidsanvändningen i direkt och indirekt vårdarbete under en treveckorsperiod samt mera specifika utredningar gällande de inkomna anmälningarna. Regionförvaltningsverket önskar också få medicinhanteringsplanen och egenkontrollplanen som bilaga till utredningen.

Enhetens verksamhetsledare har sammanställt utförliga utredningar som återfinns som bilagor.

Björkebo serviceboende är uppdelat i tre skilda verksamhetsenheter. Lagen förutsätter en personaldimensionering på 0,6 inom dygnet runt omsorg och Regionförvaltningsverket förutsätter en personaldimensionering på 0,7 om klienterna är mycket vårdtunga. Inom vanligt serviceboende är 0,3 en tillräcklig personaldimensionering och inom hemvård finns ingen personaldimensionering, men personalen bör räcka till för att täcka vårdbehovet.

Demensboendet, även kallat "Lilla boendet", är en enhet som erbjuder dygnet runt omsorg till 7 personer som lider av minnessjukdom. De flesta klienterna behöver tillsyn och övervakning samt vård på grund av långt framskriden minnessjukdom. Personaldimensioneringen på enheten är 1,21 och med beaktande av indirekt vårdarbete är personaldimensioneringen 1. Personaldimensioneringen under övervakningsperioden är tillräcklig.

Gruppboendet, även kallat "Stora boendet" är en enhet som erbjuder 10 platser dygnet runt omsorg till äldre och även dygnet runt vård till en närliggande radhuslänga med 8 platser, av vilka några bostäder var tomma under övervakningsperioden. Personaldimensioneringen utan beaktande av indirekt arbete var 0,75 och 0,63 av insatsen var direkt vårdarbete på enheten.

Serviceboendet, med en rekommenderad dimensionering på 0,3, inom Björkebo består av radhuslägenheter, och personaldimensioneringen på det sk "Fältet" var under övervakningsperioden 0,41. Inom serviceboendet erbjuds service i form av hemvård, så servicebehovet är individuellt utarbetat och personaldimensioneringen kan vara missvisande. Antalet klienter som bor i radhuslägenheter och får sin service till hemmet är stor och variationen i vård- och servicebehov är stor inom denna grupp, många med mycket stort vårdbehov, större än inom serviceboende i vanliga fall. Klienterna klarar sig tack vare en omfattande service på Fältet. Enheten har möjlighet att erbjuda tillräckligt med service dygnet runt, bostäderna är tillämpliga och både personal och service ligger

nära bostäderna. Om lägenheterna upplevs otrygga för klienterna, erbjuds de en plats inom dygnet runt omsorg på någon av enheterna i Pargas.

Regionförvaltningsverket önskar i synnerhet utredningar över de anmälningar som kommit in gällande kvällsturen den 29.5. och kvällsturen den 15.7.

Den 29.5. på kvällen borde det ha varit fyra närvårdare på plats, en på varje boende och två på fältet, förutom vårdbiträden därutöver. Tre närvårdare insjuknade innan sin arbetstur, vilket medförde att man endast hade en behörig närvårdare fördelad på alla tre enheterna under kvällen. Förutom närvårdaren var nio vårdbiträden på plats under kvällsturen. Av vårdbiträden hade 1 – 2 per enhet sina läkemedelstillstånd (LOPT och PKV) i skick, och kunde således delta i medicinutdelningen (maskinell dosdispensering). Vikariesituationen var svår, och de begränsningar som Tehys och Supers arbetsstridsåtgärder medförde försvårade situationen ytterligare.

Den 15.7. på kvällen uppstod en likartad situation då endast en behörig närvårdare var på plats. Två hade insjuknat och en tredje bytt arbetstur. Förutom närvårdaren var där nio vårdbiträden som alla har sina läkemedelstillstånd (LOPT och PKV) i skick, de kan alltså delta i medicinutdelningen (maskinell dosdispensering). Vikariesituationen var svår, och de begränsningar som Tehys och Supers arbetsstridsåtgärder medförde försvårade situationen ytterligare. En behörig närvårdare hade fått lov att byta arbetstur, vilket försämrade situationen ytterligare, och borde inte ha gjorts.

I båda ovan beskrivna situationer inträffade ingen patient- eller klientavvikelse, men situationen medförde naturligtvis en risk för patient- och clientsäkerheten, eftersom klienterna på Björkebo är äldre personer med svag hälsa och stort behov av vård och framförallt medicinering. På enheten är det i synnerhet klienter vars medicinering är kritisk som behöver tillsyn av en utbildad närvårdare. På enheterna bor ca 7 sådana klienter som behöver regelbunden uppsyn och uppföljning av blodvärden.

Enhetens ledare och sjukskötare arbetar i huvudsak i dagtur, och närvårdare och vårdbiträden arbetar i tre-skift. I varje skift arbetar behöriga närvårdare, som kan ansvara för läkemedelshanteringen. Vårdbiträden arbetar aldrig ensamma under ett arbetsskift.

På Björkebo arbetar i huvudsak närvårdare och sjukskötare i fast anställning. Inom verksamheten strävar vi i första hand till att anställa behöviga vikarier. I dagens läge är behöriga närvårdare inte tillgängliga för vikariat, och för vikariat anställs därför ofta utbildade personer. Utbildade personer behöver tillräcklig och grundlig inskolning till vårdarbetet och handledning av erfarna och behöriga chefer och kolleger. Formellt obehörig personal kan förkovra sig på många sätt, bl a genom att avlägga prov och kunskapstester och på så sätt delta i vårdarbetet. Fem vårdbiträden är läroavtalselever som utbildar sig till närvårdare under övervakningsperioden, och är således lämpliga för vikariat. Inom äldreomsorgen värdesätter vi studerande och vill bidra till att utbilda personal till äldreomsorgen.

De risker för patient- och clientsäkerheten som uppstått har inte uppstått avsiktligt eller genom slarv. Inom äldreomsorgen reserveras tillräckligt med resurser för att kunna anställa utbildad personal i tillräcklig mängd. Förmännen rekryterar aktivt i alla situationer, för att tillgodose behovet av personal. Bristen på utbildad personal till fasta befattningar och vikariat har orsakat riskerna i patient- och clientsäkerheten inom verksamheten.

Bilagor	Regionförvaltningsverket begäran om utredning Björkebo serviceboende Plan för egenkontroll inom socialservice, Björkebo Utredning 3.10.2022 (sekretessbelagd) Äldreomsorgens läkemedelsplan 26.9.2022 (sekretessbelagd) Björkebo, personal (sekretessbelagd) Arbetslistor 22.9-11.10.2022 (sekretessbelagda) Klagomål, 13 st. (sekretessbelagda)
Föredragande	Äldreomsorgschef Ulrika S Lundberg, tfn 050 596 2614 ulrika.s.lundberg@pargas.fi
Beslutsförslag	Social- och hälsovårdsnämnden godkänner beredningen med tillhörande bilagor som svar på begäran om utredning till Regionförvaltningsverket. Ärendet justeras omedelbart
Beslut	Förslaget godkändes. Ärendet justerades omedelbart.
Delgivning	Regionförvaltningsverket